

PATVIRTINTA
Druskininkų savivaldybės Viečiūnų
progimnazijos direktoriaus
2017 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. V1-138
(Druskininkų savivaldybės Viečiūnų
progimnazijos direktoriaus
2019 m. rugpjūčio 30 d. įsakymo Nr. V1-84
redakcija)

DRUSKININKŲ SAVIVALDYBĖS VIEČIŪNŲ PROGIMNAZIJS POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Druskininkų savivaldybės Viečiūnų progimnazijos (toliau – Progimnazija) poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato galimas taikyti poveikio priemonės netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo progimnazijoje sąlygas.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu patvirtintomis rekomendacijomis dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintu Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašu.

3. Aprašu siekiama padėti Progimnazijos darbuotojams veiksmingai reaguoti į mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti Progimnazijos narių fizinį ir psichologinį saugumą.

4. Apraše vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta ar ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti Progimnazijoje draudžiami turėti daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, nesusijusios su mokymosi procesu.

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo pateis ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymo procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

Poveikio priemonė – Progimnazijos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję Progimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo pateis ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje Progimnazijos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

5. Sprendžiant mokinio elgesio problemas bei taikant poveikio priemones turi būti vadovaujama Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Progimnazijos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, Psichologinės pagalbos teikimo

tvarkos aprašu, Pedagoginių psichologinių tarnybų darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu „Dėl teisės pažeidimų, mokyklos nelankymo, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, ŽIV/AIDS, smurto ir nusikalstamumo prevencijos“ ir kitais teisės aktais, taip pat prioritetinės vaiko teisių ir interesų apsaugos ir gynimo, vaiko žmogiškojo orumo, individualizavimo, visapusiškumo, pagarbos ir protingumo principais.

II. POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

6. Progimnazijos darbuotojas, esant Apraše nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti Progimnazijos bendruomenės narių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

6.1. pakeisti mokinio ugdymosi vietą;

6.2. iškviešti socialinį pedagogą, psichologą, klasės auklėtoją, VGK pirmininką ar progimnazijos direktorių (jo įgaliotą kitą asmenį);

6.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;

6.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

7. Taikant Apraše numatytas poveikio priemones privaloma atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas, poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias, aplinkybes.

8. Apraše numatytos poveikio priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai Progimnazija yra išnaudojusi visas kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes (pvz. mokiniui buvo skirti bent 3 žodiniai įspėjimai per vieną pamoką, parašyta pastaba, vesti individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba bent vienu iš jų ir kitos priemonės) ir jos nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ir turtui. Kitais atvejais į mokinio padarytus Progimnazijos darbo tvarkos taisyklių, mokinio elgesio taisyklių ir (ar) mokymo sutarties nuostatų pažeidimus reaguojama kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

9. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę nedelsiant turi būti informuojamas Progimnazijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo, socialinis pedagogas, vaiko gerovės komisijos pirmininkas, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), taip pat, esant poreikiui, savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrius ir (ar) policijos komisariatas.

10. Mokiniui pritaikyta poveikio priemonė ir Progimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu fiksuojami šio aprašo 1 priede pateiktoje formoje, kurios saugomos socialinio pedagogo kabinete segtuve „Informacija apie pritaikytas poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams“.

11. Progimnazijos darbuotojas, įtaręs, kad mokinys Progimnazijoje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, vadovaujasi Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas nustatymo organizavimo aprašu ir laikosi jame nurodytų veiksmų sekos: palydi vaiką į visuomenės sveikatos priežiūros specialisto kabinetą, informuoja socialinį pedagogą ir direktorių ir/ar direktoriaus pavaduotoją ugdymui, iškviečiami vaiko atstovai. Jeigu nėra visuomenės sveikatos priežiūros specialisto, kviečiama greitoji medicinos pagalba. Vaiko atstovams neatvykus, kviečiama policija.

III. UGDYMOŠI VIETOS PAKEITIMAS

12. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymosi procesą pamokos metu. Mokytojas, įvertinęs susidariusią situaciją gali išsikviesti Progimnazijos direktorių, direktoriaus pavaduotoją ugdymui arba pagalbos mokiniui specialistą, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

13. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas

Progimnazijos direktoriaus paskirto darbuotojo arba mokiniui teikiama reikiama švietimo pagalba: socialinio pedagogo, spec. pedagogo, psichologo asistento.

14. Po pamokos mokinys palydimas į mokytojo kabinetą, jis suderina su mokytoju atsiskaitymo už užduotį laiką.

15. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama Progimnazijos vadovo sprendimu, atsižvelgus į jo paskirto darbuotojo, prižiūrėjusio mokinį pakeitus jo ugdymosi vietą, arba pagalbos mokiniui specialisto rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

IV. PROGIMNAZIJS DIREKTORIAUS AR JO ĮGALIOTO ASMENS IŠKVIETIMAS

16. Progimnazijos darbuotojas gali išsikviesti Progimnazijos direktorių ar jo įgaliotą asmenį, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

17. Progimnazijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio (-ių) ugdymo proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui (-iams).

V. MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

18. Jeigu Progimnazijos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, kad mokinys gali turėti draudžiamų daiktų (ginklų, aštrių daiktų: peilių, švirškštų ar pan., dujų balionėlių, pirotechnikos priemonių, tabako ir alkoholio gaminių, narkotinių ar kitų toksinių, kenksmingų sveikatai medžiagų ar pavojingų daiktų), jis nedelsdamas (telefonu arba žodžiu) apie tai informuoja Progimnazijos direktorių arba jo įgaliotą asmenį.

19. Progimnazijos darbuotojas ir (ar) direktorius arba jo įgaliotas asmuo turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo (2 priedas) ir (ar) jam nedalyvaujant.

20. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du Progimnazijos darbuotojai, vienas iš jų – Progimnazijos direktorius arba jo įgaliotas asmuo. Paašškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, Druskininkų policijos komisariatas.

21. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į Progimnaziją. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojamas Druskininkų policijos komisariatas.

22. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas Progimnazijos direktoriaus paskirto darbuotojo. Patikrinus mokinio daiktus, surašomas daiktų patikrinimo aktas (3 priedas).

VI. PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

23. Progimnazijos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

23.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

23.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Progimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

23.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pašalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

23.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Progimnazijos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

23.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

23.6. atskirti mokinį, griaunantį bendrą klasės tvarką ar Progimnazijos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis kitoje Progimnazijos patalpoje, prižiūrimas Progimnazijos direktoriaus paskirto darbuotojo, arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba. Progimnazijos renginio metu pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas Progimnazijos direktoriaus paskirto darbuotojo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga.

24. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

25. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

25.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

25.2. mokinį vedant už rankos;

25.3. guodžiant mokinį;

25.4. pasveikinant mokinį;

25.5. padedant neįgaliam mokiniui;

25.6. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;

25.7. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;

25.8. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones;

25.9. teikiant pirmąją pagalbą.

26. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:

26.1. naudojami kaip bausmė;

26.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;

26.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;

26.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

27. Pagrįstų fizinių veiksmonių naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

28. Progimnazijos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmonių panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29. Klasių auklėtojai supažindina mokinius su Aprašu klasių valandėlių metu, mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) arba bent vieną iš jų – mokinių tėvų susirinkimų metu, taip pat tėvams informaciją pateikia per elektroninį dienyną.

30. Aprašas skelbiamas viešai Progimnazijos internetinėje svetainėje (www.vieciunai.lt).

31. Visus raštu parašytus tėvų ir mokinių skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo nagrinėja direktoriaus įsakymu patvirtinta Vaiko gerovės komisija.

32. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus Progimnazija informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.

PRITARTA

Druskininkų savivaldybės Viečiūnų
progimnazijos Vaiko gerovės komisijos
2019 m. gegužės 9 d. posėdžio nutarimu
(protokolo Nr.4)

SUDERINTA

Druskininkų savivaldybės Viečiūnų
progimnazijos mokytojų tarybos
2019-08-30 posėdyje (protokolo Nr. V6-5)